

Dans in het speciaal onderwijs – NEOS – Woensdag 26 maart 2025

Presentatie verzorgt door Marinka Korff van Dansgezelschap de Stilte
Contactpersoon de Stilte: Susanne Driedijk | Susanne@destilte.nl

Brillen van Parsons

Michael Parsons reikt ons vijf brillen aan waardoor je kan kijken naar kunst. Deze vragen en uitgangspunten gebruiken wij graag bij het formuleren van vragen tijdens een reflectiegesprek n.a.v. waarneming van een voorstelling of tijdens onze dansworkshops.

De opeenvolging van deze zienswijze gaat samen met de cognitieve ontwikkeling. Om een volgende bril te kunnen opzetten, heb je de voorgaande nodig.

In de vragen, specificeren we de brillen en maken ze op maat behorende bij de leeftijdsgroep en hetgeen wat is waargenomen.

De brillen zijn toepasbaar op diverse kunstuitingen.

Associatief

Bril 1: associatie

In dit stadium zie je vooral dat wat een associatie oproept, iets dat je uit je dagelijkse leven of omgeving herkent of iets dat je je herinnert. Je kunt hierbij goed de vraag 'vertel maar wat je ziet' stellen. Het is hierbij niet belangrijk wat een object voorstelt, maar je let meer op gevoelens, ervaringen en herinneringen. Wat een beeld voorstelt, herken je wel, maar dat vind je in dit stadium niet belangrijk. In dit stadium heb je nog geen interesse in de mening van anderen.

Vragen: Wat zie je, waar moet je aan denken, wat roept het bij je op, wat denk je ervan als je dit zo ziet?

Realistisch

Bril 2: voorstelling

In dit stadium moet het beeld iets voorstellen. Je wilt er iets in zien. Later in dit stadium ga je het ook belangrijk vinden hoe iets is weergegeven. Er is ook nauwelijks aandacht voor de mening van de ander, dat een ander een afwijkende mening heeft kan je moeilijk geloven.

Vragen: Wat gebeurt er, waar zie je dat aan, waar speelt het zich af, wanneer, waar gaat het over?

Expressief

Bril 3: expressie In dit stadium moet het beeld emoties bij je opwekken. Het beeld heeft een betekenis en daar wil je achter kunnen komen. Ieder kijkt vanuit zijn eigen perspectief..

Vragen: Wat voor een gevoel krijg je bij het zien van, herken je emoties bij de personages, hoe zou jij je voelen als? Zou het echt kunnen gebeuren wat wel wat niet?

Formeel

Bril 4: leerbaar

In dit stadium beseft je dat een beeld een sociale functie heeft. Er valt te discussiëren over de kwaliteit van het beeld, de materialen en de manier waarop het gemaakt is. In dit stadium vind je het zinvol om uit te wisselen waarom je een beeld waardeert en welke mening je erover hebt.

Vragen: Wat valt je op aan het decor, kostuum. wat valt je op aan ruimtegebruik, compositie, gekozen bewegingsstijl? Zijn er dingen die je vaker ziet, wat is anders?

Vragen over context: Wat zou de choreograaf bedoelen, wat zijn inspiratiebronnen, welke keuzes zijn er gemaakt, kun je die plaatsen in maatschappelijke historische context?

Interpretatief

Bril 5: eigen mening (interpretatieve bril)

Als je door de vijfde bril kunt kijken, weet je dat je een waardeoordeel kunt stellen op basis van je eigen smaak en inzicht. Je gaat steeds kritischer naar je eigen oordeel kijken en reflecteert hierop. Je toetst je mening geregeld aan die van anderen.

Vragen: Wat vind je van het werk? Wat maakt dat je dit vindt?

Is je mening nu je langer gepraat hebt over en gekeken naar het werk anders dan je eerste indruk? Hoe komt dit? Welke ideeën zou je aan de maker(s) van dit kunstwerk geven over het werk.

Samenwerkingsvormen

Leiden en volgen

- met lichaamscontact
- zonder lichaamscontact
- simultaan bewegen
- op de plek en verplaatsend

Spiegelen

- met lichaamscontact
- zonder lichaamscontact
- op de plek en verplaatsend

Actie-reactie

- na elkaar – tegenovergesteld
- na elkaar – echo
- na elkaar - vraag en antwoord
- na elkaar - elkaar aanvullen
- op de plek en verplaatsend

Aanraken

- elkaar vormen
- elkaar in beweging zetten
- tillen en ondersteunen
- elkaar aanvullen
- op de plek en verplaatsend

Dansafspraken

- Leerlingen maken met elkaar afspraken over bewegingen, volgorde, placering.

Danselementen

Tijd een beweging kan verschillen in:

- duur korte of langere tijd bewegen
- tempo snel of langzaam bewegen (versnellen, vertragen, stoppen)
- ritme/maat regelmatig of onregelmatig
- frasering elke beweging heeft een begin, verloop en een einde

Kracht een beweging kan worden uitgevoerd met:

- spanning gespannen, ontspannen, ingespannen
- gewicht licht, zwaar, balans, verdeling van gewicht
- dynamiek energie, sterke of zwakke beweging

Ruimte kan op verschillende manieren worden ingevuld:

- richtingen voor- en achterwaarts, zijwaarts, omhoog en omlaag
- patronen rechte lijnen, slingerend, zigzag
- lagen - hoog (springend of op de tenen bewegen, het lichaam is opgericht).
- midden (met gebogen romp, knieën ligt gebogen)
- diep/ laag (op de grond)
- vormen iedere beweging zorgt ervoor dat je lichaam een bepaalde vorm in de ruimte inneemt die groot/ klein, open/ gesloten, symmetrisch of asymmetrisch kan zijn.

Muziektips

- Rene Aubry
- Yann Tiersen
- Film muziek
- Samba Salad
- Henry Torgue & Serge Houppin
- Putumayo Kids
- Guem
- Slagerij van Kampen

Veel plezier met bewegen en dansen met je leerlingen!

Educatieafdeling de Stilte